

Abstrakt

Tato práce analyzovala pomocí 3D geometricko-morfometrického přístupu věkové a pohlavní rozdíly, vyskytující se v oblasti *facies lunata* pánevní kosti. Acetabulum 240 jedinců obou pohlaví ve věku od 20 do 90 let, pocházejících ze 3 geografických oblastí, bylo porovnáno prostřednictvím landmarků a semilandmarků, rozmístěných podél okraje *facies lunata*. Práce navázala na studii San-Millán et al. (2017a), v níž bylo acetabulum zkoumáno pomocí 2D geometricko-morfometrického přístupu. Analýzy v této práci ukázaly, že velikost, pohlaví i věk významně ovlivňují tvar acetabula. Rozdíly mezi pohlavími spočívají ve velikosti a hloubce acetabula, šířce *incisura acetabuli*, v nárůstu kosti na rozích *facies lunata* a podél jejího okraje. Pozorované změny spojené s věkem jsou sdíleny muži i ženami a zdá se, že souvisejí s postupným ukládáním kosti podél vnějšího okraje *facies lunata*, na rozích *facies lunata*, i ve *fossa acetabuli*, která má tendenci ztrácet morfologii jetelového listu se třemi laloky. Výsledky geometricko-morfometrické analýzy v našem souboru naznačují, že acetabulum je vhodnější spíše pro odhad věku jedinců mladších 65 let.

Klíčová slova:

Bioarcheologie, forenzní antropologie, odhad věku, odhad pohlaví, acetabulum, *facies lunata*, populační specifická, analýza hlavních komponent, kanonická variační analýza